

Kopacz Katalin-Mária (Csíkszereda) – a hazai magyar könyvtárügy szolgálatában kifejtett érdekképviselési, közösségépítő és szervezői tevékenységéért.

Laudációt mondott Kelemen Katalin.

Megtisztelő feladat számomra **Kopacz Katalin-Mária** munkásságának méltatása, különösen azért, mert a díjazottat közel három évtizede ismerem. Nem csak számomra jelent örömet az EMKE-díj kuratóriumának idei döntése. Kopacz Katalin-Mária, a Romániai Magyar Könyvtárosok Egyesületének elnöke, a csíkszeredai Kájoni János Megyei Könyvtár igazgatója személyében olyan ember részesül a rangos elismerésben, a

2017-es

**Monoki István-
díjban,**

aki könyvtárvezetői munkájával, és az egész hazai magyar könyvtárügy szolgálatában végzett példaértékű munkájával vívta ki kollégái megbecsülését, elismerését és szeretetét. A hazai magyar könyvtárosok egész közössége nevében elmondhatom, Kopacz Katalin-Mária közösségépítő, szervező tevékenysége értéket teremt, ennek a munkának látható, kézzel fogható eredménye egy folyamatosan erősödő, nyitott, új feladatokra ösztönző könyvtáros közösség.

Mint sokan mások, ő is kitérővel érkezett a könyvtárosi pályára. A magyar szakos tanári pálya vonzotta, mégis közgazdászként szerzett diplomát a kolozsvári Babeş-Bolyai Tudományegyetemen 1984-ben. Első munkahelye Tasnádon volt, ahová könyvelőként helyezték ki, ez a munka azonban nem állt igazán közel a lelkéhez. Szülővárosába, Csíkszeredába hazakerülve 1990 tavaszán élt a lehetőséggel, sikeresen pályázott a Hargita Megyei Könyvtár által meghirdetett könyvtárosi állásra, és itt találta meg igazi hivatását. Könyvtárosként kezdetben a megyei könyvtár feldolgozó osztályán, az állományba kerülő új könyvek bibliográfiai leírása, feldolgozása volt a feladata. **1993-ban kapta meg kinevezését a megyei könyvtár igazgatói tisztségébe.**

Könyvtárosként volt alkalma tapasztalatokat szerezni a könyvtári munkafolyamatok minden területéről, mindez sok tekintetben segítette későbbi könyvtárvezetői munkáját.

Immár 24 éve irányítja Kopacz Katalin a Kájoni János Megyei Könyvtár sokoldalú munkáját.

Számára az apró, nem túl látványos győzelmek, eredmények, fokozatos megvalósítások, az együttműködő munkatársak, a sikeres pályázatok mind fontosak, amelyek új lendületet, erőt adnak felelősségteljes munkájához. Ma már nem is tudná elképzelni az életét máshol, mint a könyvtárban – vallotta meg egy rádióinterjúban. Számára a könyvtár vezetése életforma, amelynek része a szakma és a köz iránti elköteleződés.

Visszatekintve a kezdetekre, Kopacz Katalin pályáján fontos eredménynek számít a **Hargita megyei könyvtár informatizálása**

. 1993-ban az első számítógépek beszerzésével kezdődött el ez a folyamat. Irányításával egy helyi fejlesztésű könyvtári szoftver (BIBLIS) alkalmazása tette lehetővé a számítógépes katalógus kiépítését, 1997-től pedig a számítógépes kölcsönzést. A folyamatos fejlesztések nyomán ma az összes könyvtári munkafolyamat nyilvántartása számítógépes adatbázisban történik. Az intézmény honlapjáról elérhető a bővülő online katalógus, sőt más hazai magyar érdekeltségű könyvtárak katalógusa is. A megyei könyvtár mellett a megye számos települési könyvtárában ingyenes az internetes számítógépek használata.

A könyvtár informatikai hálózatának, a távolról elérhető online szolgáltatásoknak a fejlesztését stratégiai fontosságú feladatnak tekinti ma is az intézmény vezetője.

2009-ben a digitalizálási tevékenység is elindulhatott, ezáltal a könyvtári gyűjtemény regionális vonatkozású, értékes dokumentumai váltak széles körben elérhetővé. Az intézmény megújult

honlapján 2016-tól a könyvtár Hargita megyei helyismereti adatbázisai váltak online elérhetővé. Kopacz Katalin érdeme, hogy vezetőként

–
pályázatok révén is

–
igyekszik elősegíteni a
**székelyföldi szellemi kulturális örökség, a
helyi-regionális tartalmak
széleskörű, internetes közzétételének folyamatát.**

Az intézmény modernizálását célzó törekvéseiben sikerként élhette meg, hogy 1996-ban rendeződött a könyvtár jogi helyzete, **önálló jogi személyiséget kapott az intézmény**, így több beleszólása lehet sorsának irányításába. A saját épület hiánya miatt viszont a könyvtár gyakran került nehéz helyzetbe, a megfelelő közösségi terek hiánya sokáig akadályozta a rendezvények szervezését. Az anyagi nehézségek, a szűk költségvetés, a gyakori költözések azonban nem szegték kedvét, inkább tettekre sarkallták Kopacz Katalint. Igyekezett megkeresni a lehetőségeket, a forrásokat az intézmény fejlesztéséhez, ezért hozta létre a

Pro Libris Könyvtári Alapítványt

is, hogy pályázhasson informatikai fejlesztéshez, digitalizáláshoz szükséges berendezésekre, szoftverre, és a könyvtár közművelődési szerepét erősítő rendezvények szervezésére.

Igazi összetartó közösség, jó munkacsapat a könyvtár közössége – mondja el gyakran Kopacz Katalin. Olyan embert ismerhettem meg benne, aki képes maga mellé állítani, motiválni, összefogni egy csapatot, együtt gondolkodni munkatársaival.

Ma már megtapasztalhatja kitartó munkájának eredményeit is – hiszen a mai Kájoni János Megyei Könyvtár rangos, meghatározó művelődési intézményévé vált Csíkszeredának, a térség kulturális életének szolgálatában. Igazi közösségi színtér, ahol pezseg az élet. Mindez annak is köszönhető, hogy **a könyvtár 2012-ben új székházat kapott. A költözés félévig tartó munkálatainak megszervezése, lebonyolítása nem kevés terhet rótt a könyvtár vezetőre**

**Az új épület
ben végre egy helyen,
modern könyvtári térben kaptak helyet a gyűjtmények.**

A
**megújult
szolgáltatások, a nagyszámú esemény**

–

könyvbemutató, kiállítás, előadás, közösségi tevékenység

–

nyomán

jelentősen növekedett a könyvtár látogatottsága,

mindezek mellett a megye közkönyvtári hálózatának szakmai irányítása is az intézmény feladatköréhez tartozik.

Kopacz Katalin vezetőként nyitott minden kezdeményezésre, újszerű rendezvény-ötletre, amely a könyvtár művelődési, oktatási, közösségi funkciójába illeszkedik. Az intézmény hagyományos rendezvénysorozata, a *Könyvtári Napok* mellett évek óta jelentős térségi-megyei rendezvények szervezéséből is kiveszi részét.

Mindenképp ki kell emelnem **a közösségi feladatvállalást, amelyet a Romániai Magyar Könyvtárosok Egyesülete (RMKE) élén végez.** Az erdélyi magyar könyvtárosok szakmai szervezete 1990-ben jött létre az EMKE könyvtári szakosztályaként, Kiss Jenő, a Kovászna Megyei Könyvtár igazgatója kezdeményezésére. A 2000-től **Román**

iai Magyar Könyvtárosok Egyesülete

néven önállósult szervezet az összes romániai magyar könyvtáros érdekeit igyekszik képviselni, szerepet vállalva a szakmai közösség összefogásában és a közművelődési érték közvetítésében. Kopacz Katalin az egyesület alelnökeként az 1990-es évek elejétől aktívan támogatta az alapító elnök, Kiss Jenő közösségépítő munkáját.

A szervezet 2009-es tisztújító közgyűlésén Kopacz Katalint választotta elnökévé.

A 2000-es évek elejétől az egyesület szervezi meg a romániai magyar könyvtári szakma hagyományos éves találkozóit, **a romániai magyar könyvtárosok vándorgyűléseit.** Az elődje által elkezdett közösségépítő munkát folytatva,

Kopacz Katalin fontosnak tartja

a hazai magyar érdekeltségű könyvtárakat érintő szakmai találkozók, tudományos konferenciák rendszeres szervezését.

Ennek érdekében is rendszeresen pályázik, így 2009 - 2016 között öt alkalommal kerülhetett sor szakmai találkozókra, a Kájoni János Megyei Könyvtárral közös szervezésben. Az erdélyi magyar anyanyelvű könyvtárosokat egybegyűjtő szakmai konferenciák rendszerint a romániai magyar könyvtárügy aktuális problémái köré szerveződnek, mint a hazai könyvtárak fejlesztésének jelenkori lehetőségei és szerepvállalásuk; szakmai együttműködési lehetőségek, vonzó könyvtári szolgáltatások kialakítása; a helyismereti munka és a lokális kulturális értékek megőrzésének lehetőségei a digitális korban.

Menedzseri tevékenységével járó nem kevés adminisztrációs munkája mellett, a könyvtárosok szakmai fejlődését is szívügyének tekinti Kopacz Katalin. Fontos lépést jelentett ezen a téren az **együtműködés kialakítása az [Országos Széchényi Könyvtár \(OSZK\) Könyvtári Intézetével](#)**, a határon túli könyvtárak számára kidolgozott szakmai képzések megszervezése hazai helyszíneken.

2008 óta az együtműködés eredményeként a

Könyvtári Intézet kihelyezett képzőközpontjaként működhet a Kájoni János Megyei Könyvtár. S

zámos magyar nyelvű szakmai képzést

sikerült Csíkszeredában megszervezni, évente rendszerint 15-20 erdélyi magyar könyvtáros részvételével. A képzések során olyan területekről szerezhetek hasznos ismereteket a résztvevő könyvtárosok, mint például a biblioterápia, olvasásfejlesztés, drámapedagógia, kommunikáció és csapatépítés a könyvtárban, digitalizálás, webes kompetenciák, kiadványszerkesztés.

A szakmai információcsere érdekében Kopacz Katalin ápolja a kapcsolatokat a hazai és magyarországi szakmai társszervezetekkel, a Magyar Könyvtárosok Egyesületével (MKE), az OSZK Könyvtári Intézetével, valamint a Romániai Közkönyvtárosok Országos Egyesületével (ANBPR), tevékenységével segítve többek között a **hazai magyar könyvtárosok magyarországi szakmai rendezvényeken való részvételét**

. Nem feledkezhetünk meg arról, hogy

a hazai magyar könyvtárügy képviselője

önkéntes tevékenység

ként végzett munka,

hiszen az egyesület a mai napig nem rendelkezik fizetett alkalmazottal.

Egy tevékeny életpályának csupán néhány megvalósítását ragadtam ki, korántsem sorolható fel mindaz, amit Kopacz Katalin eddig tett, intézményvezetői munkáját összehangolva az egyesület és a tágabb szakmai közösség érdekeinek képvisletével, bízva abban, hogy az apró lépések, a kitartó munka meghozzák a látható eredményeket.

„A könyvtár – hitem szerint – a templom és iskola mellett a társadalom alapvető fontosságú intézménye, kultúraterjesztő, nevelő, tájékoztató, szociális szerepéből adódóan. A közösségért van, a közösséget szolgálja, ez ad értelmet a könyvtárosi munkának.” Az idézett mondatok egy Kopacz Katalinnal készült interjúban hangzottak el. Számára a könyvtárügy szolgálata az értelmes élet lehetőségét jelenti. Immár közel három évtizede végzi ezt a szolgálatot

elkötelezetten
Sándor szavaival

– Márai

–

”
feltűnés és hiú szerep nélkül.

”

Azt gondolom, aki könyvtáraink ügyéért tesz, az egész közművelődésünk ügyét viszi előbbre, egész közösségünkért munkálkodik. A magam, kollégáim és egész magyar könyvtáros közösségünk nevében szívből kívánom a díjazottnak, hogy legjobb tudásával, megújuló energiával, örömmel végezhesse tovább közösségünk szolgálatát. Kérem Katalint, fogadja szeretettel munkájának méltó elismerését, a Monoki István-díjat, jó kívánságainkkal együtt.

Kelemen Katalin

Kájoni János Megyei Könyvtár

Csíkszereda, 2017. április 7.